

GYULAFEHÉRVÁR.

SZERKESZTŐSÉGI IRODA és
KIADÓHIVATAL:

Gyulafehérvárt, Tóvis utca 167. sz.
hová minden küldemény intézendő.

POLITIKAI, TÁRSADALMI és SZÉPIRODALMI HETILAP.

SZERKESZTIK:

Ávéd Jákó. Cosieriu János. Dr. Mayer Ödön.

Előfizetési feltételek:

Egész évre, házhoz küldve 4 frt.
Félévre 2
Negyedévre 1
Egyes szám ára 10 kr.

MEGJELEN MINDEN SZERDÁN.

Bécs, Berlin, Budapest.

Bpest, május 3.

Az osztrák birodalmi tanácsban minduntalan megújul a panasz, több, recrimináció Bécs hanyatlása miatt. Ez történt tegnap is azzal a különbséggel, hogy most már paralellát vontak Bécs hanyatlása és Budapest, Berlin fejlődése közt.

Az első kérdés az volna: vajjon igaz-e, hogy Bécs hanyatlik? Homályosodik-e az a fény, mely hajdan a híres császár-várost körülvette? Bécs valójában egyike volt a legelső európai városoknak. Már a múlt században, de főleg a jelen század első felében magasztalták francia írók is és Páris versenytársa gyanánt említették. A császári udvar fénye összevegyülve a hatalmas birodalmi metropolis, az osztrák és az akkor nagy részt Bécsben élő magyar aristocrazia fényével, az egy Páris kivételével, tulragyogta a continens minden metropolisát. És mikormég hozzá, Meternich idejében, az európai politika sulypontja is Bécsben volt, mikor Berlin csak Poroszország, Páris egy szinte másodrangú hatalom székvárosa vala, Bécs bizonyos tekintetben első városát képezte a szárazföldnek. Ekkor jött létre az osztrákok keblét dagasztó mondás és dal az egy császár városról; ekkor született meg a bécsi helyi patriotismus, ekkor jutottak a jó bécsiek azon büszke öntudatra, hogy Bécs maga a monarchia.

De Bécs ezen aranykora megszűnt. Nem csak a nagy külügyi események hoztak létre változást a monarchia hatalmi állásában, hanem a belviszonyok is lényeges átalakuláson mentek keresztül. Nem csak Németország és Olaszország váltak külön az osztrák császári háztól, nem csak megalakult a német birodalom, hanem létesült a dualismus is, mely a monarchiát két egyenjogú államra osztotta fel.

És valóban Bécs egyszer csak megállt fejlődésének útján, míg Berlin és Budapest elkezdtek hatalmasan kifejlődni; Berlin azon nagy méreteken, melyek mint egy nagy szerű és új birodalom fővárosát megilletik, Budapest pedig azon viszonylag ugyan kisebb, de mégis jelentékeny arányban, mely Magyarország viszonyaiban találja alapját. Ide járult még, hogy a cseh főváros Prága szintén fejlődésnek indult, támogatva a csehek nemzeti fellendülése által. A bécsiek, s általában az osztrák németek egyszer csak azt vetették észre, hogy Berlin, Budapest, sőt Prága fejlődnek, míg Bécs megállapodik.

Mert valóban csak erről, s nem Bécs hanyatlásáról van szó. Az osztrák főváros hanyatlásáról szóló panaszok képezhetnek fegyvert a Taffe-kormány és a foederalistákkal szemben; ehhez plausibilis ürügy lehet azok előtt, kik midőnküzdenek az osztrák szétmálási processus ellen, egyszersmind megegyeztethetőnek tartják az okostaktikával, hogy ugyanakkor támadják egyszersmind a dualismust és Magyarországot. De Bécs hanyatlásáról, mint komoly tényről ez idő szerint még nem lehet beszélni. Igaz, hogy Bécs kereskedelme

súlyos veszteségeket szenvedett; e veszteségeket azonban sokkal kevesebbé a politikai, mint inkább az üzlet-világban támadt változások okozták; okozta különösen azon időleges pangás, mely nem csak Bécsset, hanem majd minden kereskedő várost, magát a sokat irigyelt és támadott Budapestet is sújtotta. Az is igaz, hogy Bécsben a házbérek estek. Ez a tünet azonban nem mindig jelelt egy város hanyatlását, hanem ép ellenkezőleg, gyakran a fejlődésre mutat; azon esetben t. i. midőn a spekuláció, látva a lakosság rohamos növekvését, a ház-építésre veti magát, s előbb jár, hogy sem a populáció követné. Bécsben, legalább jelenleg, nem ez az eset forog fenn; az osztrák főváros lakossága nem növekszik többé a régi arányokban. De kérdjük, vajjon Bécs nem a dualismus létre jötte és az 1873-iki nagy krach közötti időszakban indult-e legragyogóbb virágzásának? Nem ekkor, sőt nem-e a nagy válságot követő időben lett teljesen modern és igazán európai metropolisá? Bécs büszkeségei, a páratlan Ringe, a szintén majd páratlan, vagy legalább ritka nagyszerűségű középületek, nem az újabb kor alkotásai-e? És azon idegen, aki most látja először Bécsset, egy hanyatló várost lát-e maga előtt, mint Velence, Florenz, vagy kevés kivétellel az olasz városok, s nem lepik-e meg inkább Bécs nagyszerűségei, nem varkítja-e el az osztrák főváros ragyogása?

De hogy Bécs többé nem fog oly méreteken fejlődni, mint fejlődött eddig, ez kétségtelen; ebből azonban nem következik, hogy az osztrák németek irigy szemét vessenek az óriássá növekvő másik császár-városra, Berlinre; vagy hogy féltékenyen tekintsenek Budapestre és rekriminaljanak, a dualismus, s Magyarország ellen. Bécsnek különösen azért kellett megállnia fejlődési útján, mert már elérte azon fokot, hová, mint Ausztria fővárosa, eljuthatott. Hasonlitsák össze az osztrákok fővárosukat a többi európai metropolisokkal, de egyszersmind hasonlitsák össze Ausztria lakosságát és gazdasági viszonyait más nagy államokéival, s el kell ismerniök, hogy Bécs aránylag nem csak hátrányosabb helyzetben nincs, hanem tán nagyobb előnyben van, mint a legtöbb európai főváros. Párisnak és Londonnak sincs gazdaságilag dominalóbb helyzete Franciaországban, illetőleg Angliában, mint Bécsnek Ausztriában. Páris mellett ott van Marseille, Lyon, — London mellett Liverpool, Birmingham, Edinburg, míg Bécs mellett csak Prága van; Trieszt puszta kikötő város.

E helyzetébe is Bécs nem természetes, hanem mesterséges uton jutott. A gazdaságilag teljesen és mindenkor, s a politikailag nagyrészt és többnyire centralizált monarchia Bécsbe kényszerítette folyni a birodalom — és ekkor Magyarországot is bele értették a birodalomba — minden anyagi és értelmi erejét, — azon Bécsbe, melynek ily szerepe ellen tiltakozott nem csak a nemzeti eszme, hanem a geographia, sőt maguk a gazdasági törvények. Bécs a geographia és e törvények daczára lett nagygyá, fényessé, a monarchia gazdasági vérkeringésének szinte kizárólagos

reservoirává. Épen Bécs példája mutatja, mikép lehet mesterségesen, a természeti viszonyok ellenére, pusztán a kormányok következetes törekvése által virágzó városokat, fényes metropolisokat teremteni. Szent-Péterváron kívül, melyet Nagy Péter a sivatagban és undok pocsolyák közt létesített, csak Bécs nyújt erre még európai példát a közép és újabb korban. Az ókorban a rómaiak tudtak mesterségesen városokat létesíteni, s ekkép a provinciákat a latin kultúra és nyelv számára meghódítani. Dél-Amerikában legújabbban az argentin köztársaságokban láttuk a város rögtönzés példáját; de ezek egészen más városok, mint Bécs, melyet félezredév következetes törekvése és egy ezredév kultúrja hozott létre.

És ehelyett Budapest csak azon arányokban fejlődik, melyek, mintegy 16—17 millió lakóssal bíró állam fővárosát megilletik; s ez arányokhoz képest fejlődésében meg kellene állnia, mielőtt az 5—600 ezer lakost túlhaladta. És fejlődik akkép, hogy a vidéki városok nem képesek mellette kibontakozni; mert Budapest már jelen fejlődési fokán is absorbeálja az ország értelmi és gazdasági erejét. A fejlődésnek még ezen útján is tovább kell hajtani Budapestet; mert nagy magyar érdek az, hogy Magyarországnak hatalmas, fényes fővárosa legyen. De segítségül kellene hívni azon a geographiai viszonyok által kínált tényezőket is, melyek az ország határain kívül léteznek. Midőn egykor e tényezőket úgy a Budapest felett órködő városi gondviselés, valamint a főváros polgársága, iparosok, kereskedők felismerik s felhasználják, akkor Bécs igen is tarthat Budapest fejlődésétől. Ez az idő azonban még, fájdalom, messze van, oly messze, mint a virágzó magyar ipar megteremtése.

Sőt Bécs még akkor sem félhet az elnyomástól, hanem csak is privilegizált helyzetének elvesztésétől. Ezzel pedig előbb-utóbb meg kell alkudnia. Az okos politika az, mely bele tud nyugodni a megváltozhatlanba. Bécsnek, mint osztrák politikai és gazdasági centrumnak és mint elsőrangú európai városnak helyzete megdönthetetlen; de ha a bécsi érdekek nevében Lajtántul harcot viselnek mindenki és minden politikai bevégezet tény ellen, ez érdekek izgatói legfelebb azt érhetik el, hogy a bécsi helyi patriotizmus nem tud átalakulni osztrák patriotizmussá. A szerencse csak az, hogy a Schönererek hazafiatlan terve nem valósulhat meg; mert akkor Velenczénél és Genuánál megrendítőbb példát szolgáltatna a történelem, mikép sülyedhet le a földbe egy hajdan virágzó város és miként nőhet fű a híres István templom terén az elpusztult Vindobonában.

Beksió Gusztáv.

BELPOLITIKAI HIREK

— A képviselő választási mozgalmak országszerte megindultak. A pártok számarányaiban lényeges változásokra még következtetni nem lehet.

— A képviselőház e héten az állami pénztárak tartálékészletének kiegészítéséről és a házszabályok módosításáról szóló törvényjavaslatokat tárgyalta és fogadta el úgy általánoságban mint részleteikben.

— A választási visszaélésekről szóló törvényjavaslat a jelen országgyűlés alatt nem fog tárgyalás alá kerülni, mert annak nagyobb mérvű vitával járó tárgyalására az ülészek végeig nincs többé idő.

A quóta-törvény javaslatát Tisza Kálmán miniszterelnök e hó 6-án a képviselőház elé terjesztette.

KÜLPOLITIKAI HIREK.

— A Schnaebelen ügy még nem tünt le egészen a fölszínről; az eset hősnének szabadon bocsátása daczára Párisban Wag-

ner „Lohengrin” operájának előadása alkalmával tüntetések történtek. A színház igazgatója a további előadásokat ez okból be- szüntette.

Francia-orsz szövevény létrejöttéről szalngott hir eddig hivatalosan még nem erősített meg.

— Bulgáriában Radóslavov regens körutat tett az országban, melynek eredményével nagyon meglegedettnek nyilatkozott. Mindenütt szívesen fogadták. — Hirlik, hogy a regensség le akar köszönni, mert nagymérvű pénzzavarral kell küzdenie, minthogy a tervezett kölcsön felvétele meglúsult, a közadók pedig a folyó szükségleteket nem fedezik.

Maros-Csüged pusztulása.

Tizenkilenc ház áll még fenn az egész községből! A többi mind kialudt üszög, — romhalmaz. — A lakosság a szomszéd falvakban keresett ideiglenes hajlékot, míg házaikat ismét felépítheti. Ezt azonban csak jótékony kezek segítségével teheti meg. Elismeréssel mondhatjuk el, hogy legszele sebb körben indult meg a mozgalom közjótékonyág által segíyezni a földig leégett községet.

Alsófehérmegye alispánja a következő felhívást intézte az összes megyei hatóságok vezetőihez:

„Szám 5700—1887. Alsófehérmegye alispánjától.

Az alvinczi járáshoz tartozó Maros-Csüged község f. hó 1-én a lángok martaléka lett 19 ház kivételével. — 120 ház melléképületeivel teljesen elpusztult. — A kár 100.000 frtot megközelít. A nyomor irtózatos, a szegény lakosság hajlék nélkül maradt.

A nemesszivü emberbarátok és Gyulafehérvár szab. kir. város áldozatkészsége csak a pár napi szükséglet képes pótolni, ennél fogva gyors segílyre van szükség.

Gabona- és pénzadományok gyűjtésére kérem tel uraságot. — A gabona iránt az alvinczi járási főszolgabíró urhoz tegyenek kérdést a végből, hogy miként vétecsék át, — a pénzadományok pedig hozzám terjesztendők be.

Nemesszivü buzgalmat különösen kikérem ez ügyben.

Nagy-Enyeden, 1887. évi május hó 4-én.

Az alispán helyett:

Török Bertalan, s. k. megyei főjegyző.

Ezen felhívás folytán a megye minden községében megindultak a gyűjtések s városunkon példát véve bizonyára szép eredményt fognak felmutathatni.

Nálunk a városi társadalom minden rétege a vészhir első hallatára minden felhívás bevarása nélkül sietett közadományokkal a pillanatnyi nyomoron segíteni.

Legelső volt, mint már mult számunkban említők, Jónás Adolf helybeli nagybirtokos, ki a tüvészt követő napon kétszáz véka kukoriczát osztatott ki a szerencsétlen leégett közt.

Ugyanaz nap lapunk szerkesztősége küldött be a gyűjtés útján befolyt pénzből 50 frtot az alvinczi főszolgabírónak és osztott szét kenyeret az éhezők közt. Az ezt követő napon Gyulafehérvár városa 100 frtot küldött be a megyei alispánnak Csüged község részére.

Ezen napon a helybeli vörös-kereszt-egylet hölgyei is megkezdették a könyörödományok gyűjtését. Tizenkét hölgy u. m. Novák Ferenczné, Pop Györgyné, Cirlea Jánosné, Deutsch Lázárné, Frölich Gyuláné, Dr. Csermi Béláné, özv. Joksmann Nándorné, Jakabffy Albertné, Bartha Gyözöné, Guardazoni Józsefné, Fogarassy Jánosné, és Ávéd Jákóné vették kezükbe a gyűjtés nemes ügyét és rövid idő alatt igen szép összeg volt együtt a nyomor enyhítésére. A nemeskeblü adakozók neveit és a gyűjtés eredményét a közetkezőkben közöljük:

	frt	kr.		frt	kr.
Lönhart Ferencz	5	—	Henter Gábor	2	—
Andrásy István	3	—	Csont Károly	—	50
Nagy Imre	2	—	X-y	—	30
Barts Ferencz	2	—	Reichert	—	30
Knörrné	2	—	Bocskay Zsigm.	—	30
Balogh Elek	2	—	Schiessl Vilmos	—	30
Takó János	—	50	Dr. Veress F.	—	50
Fábián Sándor	2	—	Páll István	1	—
N. N.	1	—	Bessenyei Puh.	1	—

frt.	kr.	frt.	kr.		
Benedek József	1	—	Ungár és Schäffer	1	—
Nitsky Antal	1	—	Körner Józsefné	1	—
Kározy Sándor	—	40	Grell M.	1	—
Butyka	1	—	Nicola Máthé	2	—
Tamásy	1	—	Pipos Victor	1	—
Pálffy Zsuzsanna	2	—	Novák Ferenczné	1	—
Straubert Ödön	2	—	Pop Györgyné	1	—
Basiota László	2	—	Mohay Sándorné	3	—
Guardazon J.-né	1	—	id. Löw Károly	5	—
Száva Alajosné	1	—	Hammel Ferencz	1	—
Dr. Temesváry J.	1	—	Wolf Golda	1	—
Roska Józsefné	1	—	Klemens Helén	—	50
Fogarasy	1	—	Munzáth Amália	1	—
Schöppelné	1	—	Görög Etelka	1	—
Ávédné	1	—	Haffe Ignác	—	40
Dr. Suchy Béla	1	—	Baumann Nándor	—	60
Dr. Sándorffy	1	—	Jung	1	—
Rusz Mihály	2	—	Wakolbinger	1	—
Ningerné	1	—	Valaki	—	50
Szentmiklósné	1	—	Altmann Laura	—	08
Mahler	1	—	N. N.	—	40
Friedmanné	1	—	Rosse	—	10
Tribusz Gusztáv	2	—	Edlenbachi Candon	—	40
Löbl Mihály	—	50	Wenisch Antal	—	40
Miklós József	1	—	Biuger Ferencz	—	40
özv. Joksmanné	1	—	Metter	—	30
Jakabffy A.-né	1	—	Holzstein	—	30
Zárda	5	—	Hennemann T. F.	—	40
Fuchs Regina	5	—	Baumann Arnold	1	—
N. N.	1	—	Löw Mihályné	1	—
Knarr és Grund	1	—	Horredt Vilmos	1	—
Pákoszta	—	50	Bányai Károly	1	—
Hennel N.-né	—	50	Miskolczi Deutsch	—	40
Weisz Bernát	—	30	Szakács	—	1
Arnstein Lipót	—	50	Kuhn Amália	—	40
Moreno K.	3	—	Patrovits	—	40
Butyka és Heiszer	1	—	Weinberger	—	50
Schreiber B.	1	—	Mendel Abraham	—	20
Wallis Nándorné	1	—	Kovács Imréné	—	40
Megay Adolf	—	50	N. N.	—	20
(Olvashatlan)	—	50	Rusz Ferencz	—	50
Schwarz Betti	—	50	Adtam	—	30
Lakner Antal	—	30	Roskáné	—	1
Fröhlich Gyula	3	—	Arzne	—	1
Qu	1	—	Zeitler	—	1
Schild József	1	—	Dr. Tódor József	1	—
Babos	—	30	Blanck Luiza	—	50
Schuster József	1	50	Wokrzál Vilmosné	1	—
Duducz M.	—	50	Kuntz Gyuláné	—	20
Wolf Mór	—	1	Kappel Izrael	—	20
Fischer Lipót	1	—	Lönhart Mária	—	20
Körner Ignác	1	—	Wattek Wilhelmine	2	—
Jäger	1	—	Gábor Anna	—	1
Friedmanné	—	40	Posipancha Charlotte	1	—
Knap	1	—	Kottowitz Mária	3	—
Incze Sándor	1	—	Stenzl Emma	—	1
özv. Szegedyné	1	—	Hettyei Ilona	—	1
Filipné	1	—	Gössl Fanny	—	2
Roszkosny	1	—	Angerholzer Luise	—	1
N. N.	—	10	Gautsch E.	—	2
Kostaly	—	40	Bojer Józsefné	—	2
Schöffbeck	—	20	Finger Fanny	—	1
Nagy Gyula	1	—	Zaufal Anna	—	1
Jandrisics Gyula	1	—	Jacobich Mária	—	1
Csegezy Gyuláné	?	?	Setz Margit	—	1
Mihellyes Zsigm.	1	—	Fiker N.	—	2
Fingerhut Jakab	2	—	Strasser	—	1
N. N.	1	—	Muresianu Sofie	—	1
Fogolyán I.-né	1	—	Rainayné	—	1
Fürst Dávid	—	40	Bartha Gyözőné	—	1
Löbl Mina	—	50	Cirlea Helén	—	2
Wellesz Johanna	—	50	Deutsch Lázárné	—	1
Cirlea Amália	1	—	Moskovitz Regina	—	1
Lassner Fáni	1	—	Tordosán M.	—	1
Weisz K. rabbi	1	—	Hennel Józsefné	—	2
Baruch Jakabné	1	—	Micu Simeonu	—	1
özv. Baruch Gy.-né	3	—	Roman	—	50
Turku Gyuláné	1	—	Barbu Christina	—	1
Mendel József	20	—	Grün Leonora	—	1

frt.	kr.	frt.	kr.		
Mendl Mina	1	—	Koch Luiza	?	?
Elekes Viktorné	2	—	Kádár	—	50
Nagy Gyuláné	1	—	Jónás Rézi	—	2
Pistel Luiza	1	—	Gonoszné	—	60
Velicán Mária	1	—	Will	—	50
Nagy Nina	1	—	Dr. Reiner Zs.-né	—	1
Megay Adolfné	1	—	Dr. Náthán Teréz	—	2
Görög Miklósné	—	50	Springer Julia	—	1
Reisz Józsefné	1	—	Duducz Péterné	—	50
Incze Gerőné	1	—	Baruch Betti	—	50
Grün	—	50	Löwi Juli	—	1
Knopfler	—	30	Sárdi Julia	—	1
Jónás Dávidné	1	—	Jeney Árpádné	—	1
Drottár	1	—	Oelberg Otróné	—	1
Halász Jakabné	1	—	Id. Kerekes János	—	4
Deutsch Anka	1	—	Cserny Tk.	—	1
Vertán Istvánné	1	—	Neumaierné (utólag)	—	2
Összesen: 269 frt.,					

mely összeg a városi tanácsnak lett átadva illetékes helyre való juttatás végett.

Saját gyűjtésünk mult számunkbeli kimutatásánál helyre kell igazítanunk, hogy Moldován Simeon ur nem 1, hanem 2 frtot volt szives adományozni és így az általunk rendezett gyűjtés végösszege 110 frt 55 kr. — Ebből 10 frtot kenyérvételre fordítottunk, 50 frtot az alvinczi főszolgabírónak s 50 frt 55 krt a helybeli városi tanácsnak adtunk át.

A gyulafehérvári takarékpénztár 50 frtot adományozott.

Mindezekon felül Gyulafehérvár sz. kir. város polgársága egyesülve a helyben állomásozó cs. és kir. tiszttikkal e hó 7-én nagy katonazenehangversenyt rendezett, melynek lefolyásáról lapunk más helyén hozunk tudósítást. Itt csak különösen ki kell emelnünk, hogy a tiszttikaroly fényes tanujelét adta nemes áldozatkészségének, melyet nem lehet eléggé elismerni. — A cs. és kir. 50. gyalogezred tiszttikara ugyanis nemcsak 60 frttal járult a zeneestély eredményéhez, hanem még zenekara is ingyen tartotta meg a hangversenyt, sőt a zenészek vacsorája is az ezred zenealapjából fedeztetett.

A rendező felügyelő bizottságba hermannshorti Wattek Ferencz tábornok által Marginean Erneszt cs. és kir. kapitány. — Novák Ferencz kir. tanácsos-polgármester által pedig Roska József rendőrkapitány jelöltettek ki.

A belépti díj személyenként 1 frt, családok részére pedig 2 frt volt. Ezenkívül a következő felülfizetéseket van alkalmunk feljegyezhetni:

Lönhart Ferencz 10 frt, hermannshorti Wattek Ferencz 10 frt, Novák Ferencz 3 frt, Barts Ferencz 3 frt, Gábor Henrikné 5 frt, Dr. Setz Károly 4 frt, Bojer őrnagy 2 frt, Kottowitz kapitány 3 frt, Popovits kapitány 1 frt, Mendel Manó 4 frt, Dr. Náthán Bernát 2 frt, Jakabffy Albert 1 frt, Reisz József 2 frt, Morenó Illyés 1 frt, Ávéd Jákó 1 frt, Deutsch Lázár 1 frt, Hecht György 1 frt, Winkler Béláné 1 frt, Deutsch Adolf 1 frt, Fogolyán István 1 frt, Weisz Ede 1 frt, N. N. 1 frt, Issekutz János 50 kr, Dr. Sándorffy Nándor 50 kr, a kertben alakult kugli-társaság 10 frt 1 kr, egy négy tagu asztaltársaság 1 frt.

Az összes bevétel 251 frt 1 kr volt, miből 5 frt nyomtatvány költségekre menvén el, a tiszta-jövedelem 246 frt 1 krt tett ki.

A városunkból befolyt adományokat a következőkben összegezzük:

A Jónás Adolf által természetben kiosztott kétszáz véka kukoriczán felül készpénzben:

Gyulafehérvár városa	100	frt	—	kr.
A gyulafehérvári takarékpénztár	50	„	—	„
A veres keresztgyulet gyűjtése	269	„	—	„
A hangverseny jövedelme	246	„	01	„
A „Gyulafehérvár” gyűjtése	110	„	55	„
összesen 775 frt 56 kr.				

Ezen összegbe azonban nincsenek beleszámítva a városunk egyesei által a szerencsétlenek között közvetlenül kiosztott készpénz és élelmi szerek.

Báró Orczy minister távirati uton utalványozott 350 frtot a pillanatnyi szükség fedezésére báró Kemény Kálmán alsó fehérmegyei főispán kezéhez. — Ifj. Jónás Adolf vingárdi haszonbérlo egy nyil erdőt engedett díjtalanul át a községbelieknek, hogy annak fáját építkezéseiknél felhasználják és élelmi szerekkel is segítse a lakókat.

A járás derék főszolgabírája Teleky József már többször járt künn a szerencsétlenség színhelyén s első sorban a leégettek és családjainak pontos névjegyzékét és ezenvedett kárukat véteti fel, hogy a begyülemelő összes könyöradományok kiosztása a legigazságosabb módon eszközölthessék.

Vidéki levelezés.

Balázsfalva, 1887. május 6-án.

Tegnap tartatott meg városunkban a „Nemzeti szálloda“ termében a román választói gyűlés, melyen a helybeli román értelmiségen kívül a hetivásárra gyűlt környékbeli papok és földészek is nagy számmal jelentek meg. A Nagyszebenben e hó 7-én tartandó nagygyűlésre, mely afelett fog határozni, hogy a román választók a küszöbön levő országgyűlési képviselőválasztások alkalmával minő álláspontot foglaljanak el, — megbizottokul Csató Lajos és Olteanu Vazul helybeli ügyvédek választattak meg. — Ma érkezett városunkba Zoltán Gyula színigazgató Deésről jól szervezett társulatával. — Vasárnap e hó 8-án kezdi meg előadásait „Felhő Klári“ énekes színművel.

—y.

Napi hírek.

Gyulafehérvár, 1887. május 10-én.

— (Mai számunk vezércikkére.) melyet Beksic Gusztáv országgyűlési képviselő ur volt szives lapunknak beküldeni, különösen felhívjuk tisztelt olvasóink figyelmét.

— **Ö császári és Apostoli királyi Felsege** Csüged községnek tüzvész által károsodott lakosai segélyezésére ezer forintnyi segélyt méltóztatott magánpénztárából legk. adományozni.

— (Lönhart Ferencz erdélyi püspök.) mint már jelentettük, f. hó 18-án indul főpásztori körutjára a marosi esperesi kerületben, mely körben négy templomot is fog felszentelni és pedig e hó 25-én Hódoson, Junius hó 1-én Jobbágyfalván 19-én Görg.-Üvegsürben és 13-án Tekében.

— (Hymenhir.) Pollák Samu kolozsvári kereskedő e hó 12-én lép örök frigyre Stauber Hermina kisasszonnyal a kalocsai izr. imaházban.

— (Érdekes régészeti lelet a várban.) Már közöltük volt, hogy városunk rom. kath. finöveldejének nagyobbitása és az ezzel összekötött ásátások és építkezés alkalmával Dr. Temesváry János főgymn. tanár több érdekes leletre bukkant. Az ásátás további folyamában a nevezett tanár a felszíntől egy méternyire egy csontváza és e mellett fekvő kettős mellkerek sztre akadt. A kereszt a XIV—XV. századból való, teljesen ép, mintegy 7—8 cmtr. hosszú és félannyi széles. Egyik oldalán a következő felirat látható: S. V B S N S M V. S M L. B S M N L I V B P, N D S M D. B. — másik oldalán pedig B. † Z † D I A † B M. A. † S A B. † Z † H. G F † B F R S. — A kereszt alsó ága meg van kissé törve, de semmi sem hiányzik belőle. — Ismét lejjebb egy méterrel egy teljesen ép tatárkoponya találtatott, melyen az álkapocs és a fogak is megvoltak: feltűnő a homlok rövidsége és a fejtető hosszúsága. — Több Nagy-Lajos Hunyady Mátyás-féle s romai ezüstpénz is találtatott, utóbbiak közül nevezetesebbek a Cocceus Nerva és a köztiársaság (t. i. bigati és quadrigati nummi) korabeliek. — A kereszttrajtot dr. Temesváry Hampel József egyetemi tánárnak küldötte be a felirat megfejtése végett. A felirat sem magyar, sem latin s legvalószínűbbnek látszik, hogy görög.

— (Katonai nagygyakorlatok Gyulafehérvártt és vidékén.) E czimen már több héttel ezelőtt hozott tudósításunk, bárha az több oldalról megczáfoltatott, valónak bizonyult be és most már hivatalosan is jelentik, hogy Ö Felsege szeptember 17-én Dévára érkezik. Déván a megyeház lesz Ö Felsege elfogadására berendezve és a szükséges butorok beszerzése iránt is már megtörtént az intézkedés.

— (A gyulafehérvári román választók) e hó 5-én ismét gyűlést tartottak a görög keleti iskola helyiségében. Tordosán elnökön kívül jelen volt mintegy 25 helybeli választó. — A nagyszebeni konferentiára megbizottokul megválasztottak: Barbu Miklós és Nicola Máté ügyvédek rendes tagokul, és szükség esetére helyettesekül: Popa Juon nagyszebeni ügyvéd (a Calicul szerkesztője) és Marginean János. — A nagygyűlés Nagyszebenben e hó 7 és 8 napjaira volt kitűzve.

— (Népfelkelő-tiszti-tanfolyam Gyulafehérvártt) azért nem állittatik fel, mert ily tanfolyamot csak azon állomásokon tartanak, hol honvédszászlóalj avagy huszárezred van. A gyulafehérvári népfelkelők pedig majdnem kivétel nélkül itt helyben kérték a tantolyamban való résztvehetőségüket s így tehát azok, kik máshová nem jelentkeztek, a tantolyamba be sem voltak rendelhetők. Kolozsvártt és Brassón szünidei tanfolyamok tartatnak meg s ha a helybeli jelöltek ez iránt kérvényt intéznek a honvédelmi ministeriumhoz, azok, kik minősítetteknek találtnak, e szünidei tanfolyamra még felvétetnek. — Ezt az érdeklődőkkel azon megjegyzés kapcsán közöljük, hogy legczélszerűbb volna egy collectiv-kérvény benyújtása, hogy a tanfolyam hallgatása által nyújtott előnytől a helybeli népfelkelők el ne eszenek. Ha eziránt érdekelt részről felszólítást nyerünk, szerkesztőségünk kész a kérvény benyújtására szükséges lépéseket megtenni. A jelentkezéseket azonban e hó 20-ig kérnők.

— (A helyi ipariskolai vizsgák.) Az ipariskolai igazgatóság előterjesztésére a városi tanács elhatározta, hogy az iparos- és kereskedő tanoncok 1886/7. tanévi vizsgálatai a következő sorrendben tartassanak meg: Az ipariskolai előkészítő és II. osztály f. évi junius 10-én d. u. 5—8 óráig. Az I. és III. osztály u. a. hó 11-én d. u. 5—8 óráig. A kereskedő tanoncok junius 12-én d. u. 5—8 óráig. A zárünnepély junius 19-én d. u. 5—8 óráig lesz. — Jutalmak kiosztására a városi tanács 5 frtot, — Novák Ferencz kir. tanácsos-polgármester 5 frtot, — Ávéd Jákó ipariskolai igazgató 2 frtot, — Straubert Ödön tanár 2 frtot, — Dr. Cserni Béla tanár 2 frtot, — Finta Albert tanár 1 frtot, és Kosz György tanár 1 frtot adományoztak.

(Ipartestületi békéltető bizottság) A gyulafehérvári ipartestület kebelében létesített békéltető bizottság alapszabályait a földmiv. ipar és keresk. m. kir. ministerium a jóváhagyási záradékkal ellátta és további eljárás végett a városi tanács mint iparhatósághoz küldötte le.

— (Katonai zene-hangverseny a csügediek javára.) Gyulafehérvár sz. kir. város polgársága egyesülve a helyben állomásozó cs. és kir. tisztikarral e hó 7-én a „Nap“hoz címzett vendéglő kerthelyiségében díszes hangversenyt rendezett. — A rendezők: Marginean Erneszt és Roska József személyes meghívókat nem bocsátottak ki, csak falragaszkon tudatták az estély megtartását, mert feltették, hogy a jótékony célra való tekintettel a közönség számosan fog a hangversenyen részt venni. És e feltevésben nem is csalatkoztak, mert már az esti órákban díszes közönség lepte el a kerthelyiséget és telepdedt le a szabadban felállított asztalok körül, hogy a katonai zenekar által szabatosan előadott darabokat élvezettel hallgathassa. A zavartalan élvezet azonban nem tartott sokáig, mert az eleintén csak permetező, később pedig valóságos zivatarba átmenő eső a fedett arenába kényszerítette menekülni a kinnlevőket, a mi azonban az uralkodó jó hangulat rovására nem szolgált, sőt vacsora végeztével a fiatalság rögtönzött tánczra is kerekedett. Az első (egyetlen) négyest 24 pár tánczolta. A 6 órakor kezdődött estély 11 órakor véget ért. A tiszti kar teljes számmal jelent meg; ott láttuk hermannshorti Watterk Ferencz tábornokot, — Gábor Henrik ezredest, — makkosheteyi Hettyey Ferencz és Gössl Ferencz alezredek, Michna Lajos, Gautsch, Bojér és Strausz őrnagyok. — Dr. Setz Károly ezredorvos, Marginean Erneszt, Kottowitz, Göhling, Angerholzer századosokat családjaikkal és sok másokat. A polgárság nem volt oly nagy számban képviselve, mint várni lehetett volna, mi egyébként a kedvezőtlen idő s azzal is kimagyarázható, hogy a polgárság a hét folyamán a közjótékonyaság által meglehetősen igénybe volt véve. Jelenvoltak Barts F. nagyprépost, Novák F. kir. tan. polgárm. Bartha Gy. és Oelberg O. tszéki bírák, Dr. Nátán B. — Fuchs D. — Deutsch L. — Salmen Fr. — Jakabffy Albert, — Kubesch Aladár, — Paticzka Rubin családjaikkal s sok más. — A hangverseny műsora a következő volt: 1. Mazalik: román induló 2. Rossini: sevilai borbély, nyitány. 3. Millöcker: Carlotta-keringő. 4. Rossini: kettős Semiramisból. 5. Faust: az odalisk, mazurpolka. 6. Schubert: Ave Maria. 7. Lehár: magyar egyveleg. 8. Nikolai: Cavatina az „il templarioból.“ 9. Dellinger: Don Cásar, — négyes. 10. Strausz: hadikaland, gyors polka. Az estély bevétele, mint már említők 251 frt 1 kr volt, miből a 246 frt 1 krnyi tisztajövedelem tegnap a csügediek között szét is osztatott. Marginean Erneszt és Roska József ugyanis tegnap délután a helyszínére mentek, és ottan a köz-

ségi előjárás a lakosságtól beszerzett adatok alapján, tekintettel az illetők családi viszonyaira, a gyermekek számára s a nyomor nagysága szerint családonként részesítették a begyűlt pénzben a leégetteket és pedig kapott:

3 család 5—5 frtot	15 frt.
33 „ 4—4 „	132 „
14 „ 3—3 „	42 „
57 „ 1—1 „	57 „
összesen 246 frt.	

Egy estének bizonyára szép eredménye.

— (Városunk) a Csügeden dühöngött nagy tűzvész alkalmával ismét fényes tanujelét adta áldozatkészségének és jótékony érzületének. Erre hivatkozik az alispáni körlevél is, melyet lapunk más helyén közöltünk. A nagyenyedi „Közérdek” nem is mulasztja el legutóbbi számában regisztrálni, hogy a nyomor enyhítésére első sorban gyulafehérvári nagybirtokos Jonás Adolf sietett ismert jótékonyága és könyörületességével 200 véka tengerit utalványozni, és hogy a város képvisellete és „vörös-kereszt-egylete” sem késtek adományokkal. — A „Közérdek” szerkesztősége szintén gyűjtést rendez, mely már eddig is igen szép összeget eredményezett.

— (Borzasztó tüzesetek) E hó 1-je óta, a midőn M. Csüged borult lángokba, több virágzó város és helység lett a kegyetlen elem áldozata. Oly sűrű egymásutánban és oly kiterjedésben hazánkban tűzvész még egyszer sem pusztított. Ugyancsak május 1-én Toroczko virágzó községének nagy része változott át romhalmazzá s sajnos, emberélet isesett áldozatul. Azon idő óta majd mindennap újabb vész hírek jöttek. Ma Ruszkabánya, holnap Nagy-Károly, ismét Meregő, Kurtics. Eperjes omlanak össze üszök és korom halommá. Több mint 32000 embert sújtott a csapás; több helyt nyilvános épületek, templomok, iskolák sommisültek meg és a kár milliókra megy!

— (Rendőri hír.) A katonazenekar által e hó 4-én a helybeli sétaterén tartott hangverseny alkalmával nagyszámú díszes közönség gyűlt össze városunk e kedvenc mulató helyén. A közönség egy része a sétányokat lepte el, másik része pedig a kioszk bérlője által kített asztalok körül foglalt helyet. — Utóbbiak közt volt egy ismert vidéki ur, ki tulságosan öntvén fel a garatra, botrányos módon kezdett viselkedni és viselkedése által annyira terhére vált a vendégeknek, hogy a közelében ülők kénytelenek voltak helyeiket elhagyni és eltávozni. A szolgálattelvő rendőrbiztos a vendéglőst hívta fel és azonfelül egy rendőrnök is meghagyta, hogy az illetőt csendes viseletre figyelmeztessék. E figyelmeztetés nem használván, Roska Mihály rendőrbiztos személyesen ment a rakonczatlanokóhoz s illetlen magaviseletének abban hagyására intette, — mire azonban ez szitkokban tört ki és a rendőrbiztos mellett ragadta. A biztos erre kötelességszerűen letartóztatva a larmázót és vonakodása dacára két rendőrrel bekísértette az ugynevezett inspectiós szobába. Az őrszobában a bekísért nagymérvű ittasságából lassanként felocsudva, rendkívül szégyelte illetlen és botrányt okozó magaviseletét s a vendéglőst okozta, ki már — ugymond — ismerhetné természetét — (az illető korcsmai botrányokért ugyanis már többször lett letartóztatva) — és mégis adott neki italt. — Reggel Roska József városi tanácsos-helyettes rendőrkapitány elé állíttatván, tárgyalás során jegyzőkönyvre adta, hogy oly ittas volt, miszerint nem tudta, mit csinál és sajnálja a történeteket. A kapitányság által a kihágási törvény 84. §-ában körülírt kihágás miatt el is marasztaltattott és — belátva, hogy az ítéletet megérdemelte — abban meg is nyugodott. — Ezen magában véve nagyon is jelentéktelen esetet nem irtuk volna le oly terjedelmesen, ha a nagyszabeni „Tribuna” (április 25) május 7-iki számában „Aristide” aláírással ezen esetről kifolyólag egy elferdített és kötelességüket teljesítő hivatalnokok ellen vádaskodó közlemény nem jelent volna meg, mely egyenesen lapunkat apostrofálja és hívja fel nyilatkozattételre. Ama közleményben ugyanis Roska József rendőrkapitány vádoltatik azzal, hogy ő rendelte el a letartóztatást, még pedig azért, mert az illető „Éljen a Császár”-t kiáltotta. Sem az egyik, sem a másik nem igaz, mert Roska József az egész ügybe addig be sem folyt, míg az ügy tárgyalás végett foruma elé nem jött. Valótlan azon további állítás is, mintha az elfogott kardszablyával bántalmaztatott s a „városi tömlöczbe” hurcoltatott volna, mert a huzalkodót minden bántalmazás nélkül vették be, nem a „tömlöczbe”, hanem az őrszobába. Egyáltalán a hivatkozott közlemény oly színben kívánja az esetet feltüntetni, mintha az egész elfogatás „chauvinisták” kívánatára s azért történt volna, mert az illető botrányhős román volt. Mellőzve a közleménynek egyéb személyekre vonatkozó alaptalan kifakadásait — csak

sajnálni tudjuk, hogy a „Tribuna” nem válogatja meg jobban levelezőit, azok koholt közleményeinek lapjában tért enged és eként előmozdítja talán azok igyekezetét, kik városunk különböző nemzetiségei közé konkolyt szeretnének hinteni és az uralkodó egyetértést megzavarni. Meg vagyunk győződve, hogy a „Tribuna” az általunk előadott teljesen hiteles tudósítással szemben bizonyára nem ad azoknak igazat, kik erőnek erejével különbséget akarnak felfedezni román és nem román között. Mintha bizony nyilvános botrányt okozók közt lenne e valami különbséget, hogy román vagy más nemzetiségűek-e! Hogy egyébként ily különbséget városunkban nem ismernek, csak e napokban nyert fényes bizonyítékot. Senki sem kérdezte azt, hogy Maros-Csüged lakossága kizárólag román, hanem mindenki sietett a szerencsétlenek nyomorának enyhítésére tőle telhetőleg hozzájárulni. Feltesszük a „Tribuna” loyaltásáról, hogy téves közleményét rectificálni fogja és nem ül fel többé levelezőjének, kinek bizonyára kiadja az utlevelet.

— (A „Politikai Szemle”) című lap mult heti számában búcsut vesz olvasóitól és egy jobb jövő reményében beszünteti „eredménydús” működését. Agóniájának utolsó percében is azonban még egyszer feltápaszkodik, hogy féktelen haragjának egész súlyát éreztesse velünk. Vasárnapi számában négy hasábon keresztül zudítja fejünkre az „ostoba terdítés” — „pasquill” és ehez hasonló tőle már megszokott szeretetreméltóságokat miket (— hogy az „ellenvégitatá”-ban sűrűn burjánzó valótlanosságok közül csak egyet említsünk fel —) azon ráfogással hisz tetézhetni, hogy szerkesztőségünk tagjai munkáságokért fizetve lesznek. — Utolsó percében sem hazudtolja meg magát. Na, de az ő állapotában szavait nem igen lehet neki beszámítani. R. I. P.!

— (Halotti társulat közgyűlése.) Városunk ezen társulata e hó 8-án tartotta meg közgyűlését, melyen a tagok közül csak kevesen vettek részt. — A társulat vagyona a külvöl követelésekkel együtt 1077 frt 44 kr.; a hátrálékos tagdíjak befizetésére a tagok megintetnek, mivel nemfizetés esetén az egyletből kizáratnak. Elhatározott még, hogy Farkas Bálint ellen az általa elköltött pénzekért bünvádi feljelentést tétessék és a kümlvöl követelések per útján hajtassanak be.

— (A Gyulafehérvártt székeli III. oszt. kereset-adó-kivető bizottság) elmúlt héten tizenhét községre nézve fejezte be működését. E hó 11-én Abrudbánya városa, — 12-én Bucsum, Karna, Verespatak, Zalatna, Valea-Doszului és Trimpoele bányaügyek, — 13-án Zalatna, Trimpoele és Valea-Doszuluj községek jönnek sorra. E hó 14-én és következő napjain pedig városunk polgárainak kereset-adója jön tárgyalás alá. Gyulafehérvárra nézve 533 tétel van előirányozva.

— (Adókiivetés) A folyó hó 14. és következő napjain helyben működő III. osztályu kereseti adókiivető bizottsághoz Novák Ferencz kir. tanácsos-polgármester bizalmi férfiakul Beregh Károly és Kohn Ilyést nevezte ki.

— (Májalist) rendez a gyulafehérvári r. kath. gymnasium tanuló ifjusága f. hó 21-én a Telekyféle ligetben. A zártkörű tavaszi mulatságot kedvezőtlen idő esetében a „Nap” vendéglő kerthelyiségében tartják meg. — A táncz kezdete d. u. 4 órakor.

— (Betiltott korcsmalátogatás.) A helyben állomásozó katonaságnak meg lett tiltva a következő korcsmak látogatása: Totoján Tanasziaé, drombár utca 49. sz. — Mandu Juoné csatornautca 247. sz. — Weisz Terézé, lépés-utca 124. sz. — Venis Jánosé, csürök-utca 165. sz. — Pap Györgyé, tróján-utca 1. sz. — özv. Fingerhutné tróján-utca 59. sz. — Grünfeld Nátháné, Prater 234. sz. — és Huszi Bálinté Prater 236. sz.

— (Vizgyógyintézet Gyulafehérvártt.) A városi tanács mint iparhatóság Dr. Náthán Bernát t. orvosnak iparjogositványt adott egy „első gyulafehérvári vizgyógyintézet” felállítására, ha előzőleg a törvényben előirt telepengedélyt kieszközli. — Mint értesülünk Dr. Náthán már legközelebb hozzá fog kezdeni a szükséges munkálatokhoz s egy szépen berendezett gyógyintézetet kíván városunkban létesíteni.

— (A sétaterén) tiz új pad van felállítva, melyek a sétaterálapból lettek véve s a nyári idényen át három forintjával bérbeadatnak. — Az idei nyárra már mind a tiz pad ki lett bérelve.

— (Lábát törte a vihar következtében) Boér István ács, ki tegnapelőtt éjjel a legnagyobb zivatarban hazafelé menet a sárdi utcában egy szembejövő szekeret az uralkodó

sötétség miatt nem vett észre. A lovak elgázolták s ő oly szerencsétlenül esett az utszéi pocsolyába, hogy ballábát eltörte. Egy szomszédbeli lakos segélykiáltásait meghallván, azonnal jelentést tett a rendőrségnél, melynek értesítésére Dr. N á t h á n Bernát rögtön felkereste a szerencsétlent, hordágyon lakására szállította és törött lábára még az éjjel alkalmazta az első kötetést, sőt azonfelül még pénzsegélyben is részesítette, mert az illető a legszükségesebbnek is hiányában volt. — A szekér, mely a balesetet okozta, oly sebesen hajtott el, hogy a rendőrök, bár üldözőbe fogták, nem érhatték utól s így sikerült a szekér gazdijának felismeretlenül elmenekülni.

— (40000 fenyőfát) ültet el ez évben Alvincz községe, befásítván ekép kopárabb bérceit. A csemetéket az állam ajándékozta a községnek a szász-sebesi havasokból; már több felénél el is van ültetve és a többivel is csak esőt várnak. A dicséretre méltó példa utánzása ajánlatos.

— (A vulkoi „Péter és Pál” aranybánya,) mely köztudomásulag most egy éve a bucsu községi lakosok által megtámadtatott és kirabolgatott — az elmúlt évben szép eredményt mutatott fel. A vulkoi bányamű átlagosan napenként 1—1 kilogramm, összesen mintegy 400 kgr. aranyat termelt. Az egyes közök dus volta is előmozdította ezen kedvező termelési eredményt, de az első sorban mégis csak a francia bérlő társaság által berendezett amerikai rendszerű zúzóműnek köszönhető. A telep áll egy pofatoróból, 20 forgó zúzónylból és 10 „Früe Vamersből”, melyeket egy 35 lóerejű gőzgép hajt. Ezen érc-előkészítő mű által 24 óránként 32—41 tonna zuzóérc dolgoztatik fel, ebből a rézlapokon átlag 400—1200 gr. nyers aranyat és a Früe Vamersen 1—1.2 tonna kéneg marát nyernek, mely utóbbi tonnánként 70—85 gr. színaranyat tartalmaz. Ezen érc-előkészítő mű kezelésére egyetlen ember elegendő, — ugyanezért csak örvendetes volna, — ha, a mint készülöben van — több erdélyrészi bányamű vállalat alkalmazná ezen rendszert. — A z a l a t n a i bányakapitányság hivatalos évi jelentése szerint, egész kerületében tapasztalt élénk haladás kiválóan annak köszönhető, hogy több külföldi — német angol és francia részvénytársulat eszközölt vásárlásokat és azokba nagy tőkéket fektetett, — minek eredményeként a kisebb bányászatok egyesítettnek és az eddigi kezdetleges bányászás azokban tőkéletesebbel cseréltetik fel.

— (A malom s más vizimű - tulajdonosokat érdeklő) hirdetményt bocsátott ki megyénk alispánja, — oly tartalommal, hogy mindazok, kik viziműveiket idei ápril 1-ig be nem jelentették — 1887 év Aprilis hó 4-ik napjától számított hat hó alatt folyamodjanak az engedélyért, mert különben jogositványunk elenyészettnek tekintetik.

— (A női foglyok gyermekeire) vonatkozólag az igazságügyminiszter kimondotta, hogy azok csak másfél éves korukig gondozhatók a kir. ügyészségek által. Betöltött 1½ évvel e gyermekek a közigazgatási hatóságnak adandók át; fizetni képes és köteles rokonok hiányában az illetőségi község köteles a felmerült tartásdíjakat megtéríteni.

— (Gyuró-gyógymódszer) (massage) újabb időben legkiválóbb orvosaink által igen jó eredménnyel alkalmaztatik zsugorok, bénulások és csúzos bántalmak elhárítására és megszüntetésére s e célra legjobb hatásnak nyilvánítták a Brázay-féle sóborszeszt. Erre vonatkozólag úr Lőrinczy F. ur. a k. orvosok orsz. egyesületének titkára, tüdő- és szívgyógyász. a következő lezelet intézte Brázay Kálmánhoz: Budapest, 1885. márczius 12-én. T. Brázay Kálmán nagykereskedő urnak Budapest. Csúzos (rheumatikus) bántalmaknál, az ezen betegségek következtében gyakran fejlődni szokott szívbajok elhárítása céljából, valamint számos betegségnél, egyéb gyógyhatány mellett igen szélszerű az ugynevezett bedörzsölés-kenő-gyuró-gyógymód (massage) és ezen műveletnél az ön által készített kitünő összetételű sóborszeszt minden esetben igen jó eredménnyel szoktam használni, s így azt mindenkinek ajánlhatom.

Irodalom és művészet.

— Az osztrák magyar monarchia irásban és képen. Rudolf koronaherczeg kezdeményezéséből és közreműködésével kiadott ezen mű 35. füzetét vettük e héten, Bécs és Alsó Ausztriára vonatkozó felette érdekes tartalommal. Az első

czikk: a dunai ligetek Béctől a magyar határig (folytatás) Rudolf trónörökös Főherczeg Ő cs. és kir. Fenségerőli van. Ezen füzetet is számos rajz díszíti.

— Szini előadások Gyulafehérvárt. Gerőffi szintársulata — mint halljuk — Hátszezen küzd a közönség részvételenségével és a társulata hír szerint nincs is kellően szervezve; valószínűleg ez az ok, hogy előleges szinijelentései ellenére sem a múlt hóban, sem e hó elsején nem jött városunkba. Azonban örömmel regisztrálhatjuk, hogy a kolozsvári színház volt igazgatója, kijelenleg kitünően szervezett társulatával Déván arat elismerést, városunkban is szándékszik 10—12 előadást tartani. Ennek csak örvideni tudnánk, ha városunknak alkalma nyilna egyszer már valóságos művészi alkotásokban gyönyörködni és Csóka szintársulatáról illetékes egyénektől hallottuk, hogy egybevágó szabatos előadásaival még egy főváros közönség igényeit is teljes mértékben tudná kielégíteni. Déván jelenleg Vizváry a nemzeti színház kitünő művésze és a budapesti népszínház fiatal művésznője Sziny Arabella k. a. vendégszerepelnek Csóka szintársulatánál.

Törvényszéki esarnok.

— Közhatóság elleni erőszakkal van vádolva azon huszonkilencz mogosi és bucsu-poiéni lakos, — kik ellen f. hó 10-én kezdődött meg törvényszékünknel a végtárgyalás, mely előreláthatólag három-négy napot fog igénybevenni. Ezen végtárgyalás előzményei múlt év május havában játszódtak le és szélesebb körökben is nagy feltűnést keltettek. A vádhatározat szerint több mogosi egyén a regáléjog kijátszása végett szabad mezőn bor és szeszes ital-áru-táit állított fel, melyeket többszöri ki-érelt daczára sem sikerült a hatóságoknak megszüntetni. Múlt év május havában ismét nagy csoport gyült össze a mezőn és vigadtak a tiltott italáruló helyeken. A szolgabíró őt csendőrt küldött ki a helyszínére a néptömeg feloszlatása és az italok elkobzása végett; a mulatozók azonban ellenséges állást foglaltak el a csendőrökkel szemben és szétoszlás iránti felszólításukra ködöröségekkel feleltek. Midőn egy súlyos ködöröségek egyik csendőrnek nemcsak kezét sértette meg súlyosan, de lövegyverét is darabokra törte, a csendőrök fegyvereik használatához nyultak; hátaikat egymásnak támasztva belelöttek az őket fenyegetőleg körülözönlő néptömegbe. Daczára annak, hogy már első lövéseiktől egy ember rögtön szörnyet halt, többen pedig súlyos lösebeket kaptak, a fellázadt tömeg egy darabig kölövegekkel viszonozta a lövéseket, három csendőrt megsebesített és csak a tizennyolczadik lövésre oszlott szét. Az eddig kihallgatott vádlottak tagadják, hogy dobálóztak volna és mindent agyonlőtt társukra igyekeznek kenni, a ki már nem büntethető. A végtárgyalás eredményéről jövő lapszámunkban fogunk referálni.

— Szerelmi dráma a parasztok között. Színhely: Ompolyicza. Idő: Május 6-án éjfél 12 óra. Szereplő személyek: Csibián Lázár 25 éves napszámos, hős-szerelmes, — Medrea Gyiruka szerelmének tárgya, — Miron Kosztandin a szerencsés vetélytárs, — nép. csendőrök, vizsgálóbíró stb. — Első felvonás: Lázár és Gyiruka dühösen szeretik egymást, holdvilágos éjelek, sötény alatti találkozások, örökhüség fogadalmak, zavartalan boldogság — Második felvonás: Miron Kosztandin fellép, jön, lát és győz, Gyiruka elfelejti Lázárt, hagyja magát Kosztandintól elcsábíttatni, Kosztandinhoz igérkezik feleségül, eljegyzés van készülöben. — Harmadik felvonás: Lázár kétségbeesésben öngyilkossági gondolatok helyett (nem modern hős) bosszura gondol. Irástudatlanságában adókönyvecskéjéből kiszakított lapra egy barátja által fenyegetődöz levelet irat Kosztandinak, hogy hagyjon békét Gyirukanak, mert különben eljegyzésük estéjén felgyújtja házát, esküvőjük napján pedig minden egyéb vagyonát tönkreteszti. Ezen levelet személyesen átadja vetélytársának. — Negyedik felvonás: A levél eredménytelen marad. A boldogtalan szerelmes sötét éjjelen még sötétebb bosszugondolatokkal, de égő taplóval odalopózkodik vetélytársá viskójához, a taplót a nádfedélbe dugja és pár percz múlva felvillan a láng. Az öt forint értékű viskó leég, más kár nem származik belőle. — Ötödik felvonás: A csendőrség kiszáll, nyomozza, elfogja a tettést és időközben lehült szerelmesünket bekiséri a helyi kir. járásbirósághoz, hol hiába magyarázza Csegezy vizsgálóbírónak, hogy ez csak költői igazságszolgáltatás volt, — az ő belsejében hatalmasabb lángok égnek,

mint az általa szitott tüznél, — vizsgálóbíró sokkal prózaibb semhogya e költői lelkületet megérthesse és becsukolja szegényt. Az epilóg a gyulafehérvári kir. törvényszéknél egy végtárgyaláson fog lejátszódni.

— **Verekedés Bervén.** E hó 5-én Berve községben a közös juhiej-osztalék meghatározásánál néhány jó módu földész gyült össze és more patrio ivának magnum áldomás. Hermann Stefán Hoyro megemlékezvén arról, hogy a szintén jelenlevő Stefáni Johánnal már régebbi idő óta ellenségeskedésben van, okot keresett az összekoczanásra; kifogyván a szóból, egy kést rántott elő és Stefánin két hatalmas szurást ejtve megfutamodott, később azonban elfogtatván, a helyb. kir. járásbírósnak adatott át. A sértés valószínűleg halálos kimene-
telü lesz.

Kereskedelem, ipar és gazdaság.

— **(Szombati hetivásár május 7-én:)** Minden tekintetben gyenge volt, úgy alig lehetett a közönséges napi vásártól megkülönböztetni. A kevés takarmánynemű, mi a vásárra hozatott, egészen eladatlan maradt.

— **Keddi hetivásár május 10-én.** Látogatottságnagyobb, forgalom tartósan csekély. Gabona hectoliterenként 10 krral drágább; — tengeri előbbi árban; — épületfa, deszka, mész, kis mennyiségben van a vásáron; utóbbiakból minden el lett adva.

— **(Országos állatvásár Nagy-Enyeden.)** Az e hó 5. és 6. napjain megtartott országos vásáron a felhajtás igen nagy — s semmi arányban sem volt a kereslettel; nagykereskedők közül csak kevesen jelentek meg s így a várt forgalom elmaradt, habár ezen orsz. vásárt tartják Enyeden rendszeren a legnagyobbak. A felhajtott állatok nagy része eladatlan maradt.

— **(Gazdaság:)** A folyton tartott szárazság által az őszi vetésekben okozott károkon még a beállott esőzés is alig segít. A rozs már fejét hányja és szalmája alig egy arasznyi magasságra, míg a buza szemlátomást veszett illetőleg száradt el; bokrosodásról eddig szó sincs. A tavaszi vetéseken nagyon segített az eső ugyszintén a legelő- és takarmányfüveken. Tengeri vetése nagyrészt bevégeződött és a korán vetett oly szépen kel ki, hogy egy hét múlva az első kapálás alá kerül. Luczernát először kaszálják mint zöld takarmányt. —n.

NYILTÉR.*

Farbige und schwarzseidene Grenadines 95 kr per Meter
bis fl. 9.15 (in 10 verschiedenen Qualitäten) versendet in einzelnen Roben und Stücken zollfrei in's Haus das Seidenfabrik-Depot G. Henneberg (k. u. k. Hoflieferant) Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto.

27-24-4

Weisse u. crème seiden Faille Française, Surah, Satin merveilleux, Damaste, Ripse, Taffete u. Atlasse 75 kr. pr. Meter
bis fl. 10.65 versendet in einzelnen Roben und Stücken zollfrei in's Haus das Seidenfabrik-Depot G. Henneberg (k. u. k. Hoflieferant) Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto.

MATTONI ERZSÉBET SÓSFÜRDŐJE

gyógyhely Budapest, (Budán.)

Idény május 1-től, szeptember 30-ig

A gyógyhely forrásai ajánlatok: a belek bántalmánál, alhasi és általános vérbőségnél, májbajoknál, aranyérvél, tulságos elhizásnál, köszvényéknél és női bajoknál.

Rendelő orvos: dr. Bruck J. (vigadó-tér 1. szám.)

Egészséges fekvés, jutányos lakások, jó vendéglő. Pontos közlekedés a társaskocsikon, reggeli 5 órától kezdve. Állomás hely: Ferencz-József tér, a régi Lloyd-épület közelében.

20-10-5.

Tulajdonos: MATTONI HENRIK.

*) E rovatban közlöttékért nem vállal felelőséget

a Szerk.

Szerkesztői üzenetek.

- y. Balázsiván. Köszönjük és folytatását kérjük.
- H. R. Kolozsvárt. Hozzánk intézett kérdése folytán utalunk mai számunknak a helybeli népfelkelőkre vonatkozó közleményére.
- K. N.-Enyed? ?

FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. MÁYER ÖDÖN.
LAPTULAJDONOS és KIADÓ: ÁVÉD JÁKÓ.

HIRDETÉSEK.

MAGYAR JELZÁLOG-HITELBANK

4%-ot Kamatozó NYEREMÉNYKÖTVÉNYEI

100 frt névértékben.

1887-ben még két sorsolás: egyszer 100,000 frt és egy 50,000 frtos főnyereménnyel s több melléknyereménnyel.

Legközelebbi huzás folyó évi május hó 15-én.

Minden kötvény legalább 100 frttal visszafizettetik s minden kötvény, ha az a névértékkel már vissza is fizettetett vagy arra már nyereség is esett, tovább is részt vesz a további nyereség-huzásokban, úgy hogy egy kötvényre több ízben is eshet nyereség. A kötvények az állampénztáraknál óvadék s biztosíték gyanánt elfogadhatók. Napi árfolyamon kívül részletfizetésre is adjuk ezen kötvényeket, és pedig: 15 havi 7 frt 20 kr-ával összesen 108 frtért. Ily eladásnál a befizetés tartama alatt a nyereségjog a vevőt illeti, ellenben a folyó kamatok javunkra esnek s a bélyeg és postadíjak a vevő által viselendők.

Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank,

Budapest, Dorottya-utca 6. (Wurm-udvar.)

23. 2-2.

26. 20-18.

A cs. kir. szabadalm.

KÖSZVÉNY - SZESZ

általánosán klosterneuburgi

GICHTFLUID

név alatt ismert (a rendőri egészségügyi laboratórium által megvizsgálva és a cs. kir. szabadalom, valamint a törv. bejegyzett védjegy által forgalma biztosítva) valószínűségű különlegesség!

KÖSZVÉNY és CSUZ

test, izom és ideggyengeség, az egyes idegek bénulása, hát- és derékfájdalmak, altesti és a vastagbél görcei, kolika, ficzomodások stb. ellen. **Ára fél üveg 60 kr., 1 nagy üveg 1 frt, p. 15 krral több.**

Főletét és postai szétküldés: HOFFMANN A. gyógyszer-tára Klosterneuburgban. Főraktár Magyarország részére: Török József gyógyszer-tára, Budapest, Király-utca 12. Továbbá kapható a következő gyógyszer-tárakban. Kassán: Wandraschek K. Győrött: Petri P. Szegeden: Bacsai K. Verseczen: Müller O., Triesztben: Pranden R., Eszéken: Dienes J. C., Czernowitzban: Alth E., Brassóban: Kugler F., Temesvárott: Jahner C., valamint az osztr.-m. bir. leg. gyógyt.

NB. Mindenkor csak a KLOSTERNEUBURGI KÖSZVÉNY SZESZ kérendő, s a törv. védjegy megtekintendő.

Védjegy 319. és 320. szám.

Figyelmeztetés. Az általam ismert, több oldalulag kitértetett sósboroszesz ké-
időben kitéve, elhatároztam, hogy azokon czimjegyeimet módosítom, arra kék nyomtatban
saját házam külső alakját veszem föl, bejegyeztetvén azt egyszersmint védjegyként a budapesti
iparkamaránál. 17. 3-3.

SÓSBOROSZESZ

gyors enyhítést eszközl: csúzos szaggasztás, fog- és szemfájdalmak, szemgyengeség, bémulások,
zsugorok stb. ellen, de különösen a

bedörzsölés-, kenő-, gyuró-gyógymódnál (Massage)

Használati utasítás magyar vagy német nyelven, bizományaim névsorával ellátva minden üveg-
hez ingyen mellékeltek. — Igen jó hatásának bizonyult, fogtisztító szerül is, igen ajánlatos e szer
fejmosásra is, a hajideg erősítésére, a fejkorpaképződés megakadályozására és annak megszüntetésére.
Ára egy nagy üveggel 80 kr., egy kisebb üveggel 40 kr. — **Brázay Kálmán Budapest, IV. kerület**
Múzeum-körút 23. sz. — Gyulafehérvárt kapható: **Mihellyes Zsigmond, Salamon Fr., Jakabffy A.,**
Fried S., Megay Gyula, Fröhlich Gyula, Nagy J., Holzstein Sámuel, Fingerhut Jakab, Misselbacher J.B.
uraknál. — **Abrudbányán:** Telegdy Márton, Dániel J., és Molnár Árpád uraknál. — **Verespatakon:**
Moldován L.-nél és Csiky A.-nál. — **Zalathán:** Megay Gy., és Gomeár Gy. uraknál.

Unter den vielen gegen 'Gicht' und Rheumatismus em-
pfohlenen Hausmitteln bleibt doch der echte **Anter-**
Pain-Expeller das wirksamste und beste. Es ist kein
Geweinmittel, sondern ein streng reelles, ärztlich
erprobtes Präparat, das mit Recht jedem Kranken
als durchaus zuverlässig empfohlen werden kann.
Der beste Beweis dafür, daß der **Anter-Pain-Expeller**
volles Vertrauen verdient, liegt wol darin, daß viele
Kranke, nachdem sie andere pomphaft angepriesene Heil-
mittel versucht haben, doch wieder zum
altbewährten Pain-Expeller
greifen. Sie haben sich eben durch Vergleich davon über-
zeugt, daß sowohl rheumatische Schmerzen, wie Glieder-
reihen u., als auch Kopfs-, Zahn- und Mägensschmerzen,
Seitenstiche u. am schnellsten durch Expeller-Einreibungen
verschwinden. Der billige Preis von 40 kr., 70 kr. und
1 fl. 20 kr., je nach Größe, ermöglicht auch Unbemittelten
die Anschaffung, eben wie zahllose Erfolge dafür bürgen,
daß das Geld nicht unnützlich ausgegeben wird. Man hüte
sich indes vor schädlichen Nachahmungen
und nehme nur **Pain-Expeller** mit der Marke
'Anter' als echt an. **Central-Depot:**
Apothek zum Goldenen Löwen, Prag.
Vorrätig in den meisten Apotheken.

Gyulafehérvárt: **Fröhlich Gyula** és Koje-
teinben: **Kubicek J.** gyógyszerterában.
25 *—16

Solides und billiges Weih-
nacht u. Neujahrsgeschenke
Fast verschenkt
So lange der Vorrath
reicht, erhält Jedermann
für nur 9 fl. ein prach-
volles Silber- Imitations-
Speiseservice, welches im-
mer und ewig weiss bleibt,
und eine Damast-Tisch-
garnitur feinsten Qualität.
6 Tafelmesser mit vorzügli-
cher Stahlklinge, 12 (6 Löffel
und 6 Gabeln), 24 (12 Kaffe-
und 12 Morcalöffel), 1 Damast-
Tischtuch ff. 12 passende Sei-
vietten 55 Stück. — Sämmt-
liche 55 Stück, welche früher
30 fl. gekostet haben, nur 9 fl.
Im nichtconvenirenden Falle
wird das Geld anstandslos retour
gegeben, daher jede Bestellung
ohne Risiko ist. Putzpulver
per Paquet 15 kr. Versendung
gegen Baar oder Nachnahme,
und sind Bestellungen zu rich-
ten an das handelsgerichtlich
protocollirte **UNIVERSAL-**
VERSANDT-BUREAU, WIEN,
OTTAKRING, SEILERGASSE
26. Filiale: Wien.
1 Rothenthurmstrasse 3.

28, 15—11

Arverési hirdetmény.

48. szám—1887.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102.
§-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári
tkts. kir. törvényszék 4488.886. számú végzése által gyu a-
fehérvári Löbl Mórész javára guraszádai **Hell Ede** ellen és
gyulafehérvári Glück Jakab javára guraszádai **Hell Ede** ellen
90 frt. s jár. 475 frt. tőke és járuléka perköltség követelés-
erejéig elrendelt kielégítési és végrehajtás alkalmával bíróság
lefoglalt és 410 frtra becsült 2 fejős bival kis borjúkkal, 2
hámos ló, egy pár hám és egy uj kocsiból álló ingóságok
nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a 435/1887. p. sz. kiküldést rendelő vég-
zés folytán a helyszínen, vagyis **Guraszádán** vegrh. szenvedő
lakásán leendő eszközzésére **1887-ik év május hó 21-ik napjá-**
nak d. e. 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni
szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy
az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.
cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is
eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX.
t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kif-
zetendő.

Kelt Maros-Ilyén, 1887-ik évi május hó 1-ső napján.
29. 1—1. **Kádár Mózes.** kir. bir. végrehajtó.

LEGJOBB ASZTALI ÉS ÜDÍTŐ-ITAL.

Hazánk legkedveltebb SAVANYU-VIZE

18, 6—12.

A MOHAI

ÁGNES

- FORRÁS,

mely nemcsak a polgári körökben kedvelt, de utat tört magának a felsőbb és legfelsőbb körökben is.

Ö F E N S É G E

JÓZSEF főherceg és ő felsége **MILÁN** szerb király
asztalán rendes italul szolgál.

KONSTANTINÁPOLYBAN, ALEXANDRIÁBAN, legközelebb FIUMÉBAN is, ép úgy mint HAZÁNK-
BAN általánosan a KOLERA-megbetegedés ellen PRESERVATIV-gyógyszernek bizonyult.

Friss töltésben az ország minden gyógyszerterában, fűszerkereskedésében és vendéglőjében kapható.

Országos főraktár:

ÉDESKUTY L.

m. kir. és szerb kir. udvari ásvány-vizszállítóval
BUDAPESTEN, Erzsébet-tér 7.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

Gy.-Fehérvárott kaph.: **Fröhlich Gy., Mihellyes Zs.** gyógyszerészeknél és **Jakabffy A.** kereskedésében.

Kitűnő szolgálatot tesz az emésztési zavaroknál.

Az 1886-ik évi elszállítás 2.000.000 palack.